

บทที่ 8

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

1. บทสรุป

จากการศึกษาระบบบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระบบบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาของระบบบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การศึกษาในครั้งนี้ทำการศึกษาระบบบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยใช้วิธีสอบถาม และสังเกตจากการปฏิบัติงาน

โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษากระบวนการบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยมีเนื้อหาประกอบด้วย

- 1) ทฤษฎีที่ใช้ โดยศึกษาจากคู่มือนโยบายและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีของเหมืองแม่เมาะ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง
- 2) การบันทึกบัญชี การจัดเก็บข้อมูล และระบบทางเดินเอกสาร
- 3) แบบฟอร์มทางการบัญชี
- 4) ระบบรายงานทางการบัญชี

ส่วนที่ 2 ศึกษาปัญหาของระบบบัญชีและการควบคุมทางการบัญชีเหมืองแม่เมาะ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) ทฤษฎีที่ใช้
- 2) การบันทึกบัญชี การจัดเก็บข้อมูล และระบบทางเดินเอกสาร
- 3) แบบฟอร์มทางการบัญชี
- 4) ระบบรายงานทางการบัญชี

2. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า

1) **ทฤษฎีที่ใช้**เกี่ยวกับทางด้านระบบบัญชี เหมือนแม่เมาะมีระบบบัญชีที่มีระเบียบแบบแผน มีการกำหนดวิธีการทำบัญชีเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน มีการจัดทำงบการเงินตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ส่วนทฤษฎีที่ใช้เกี่ยวกับทางด้านการควบคุมภายใน เหมือนแม่เมาะมีการควบคุมทั้งทางด้านงบบัญชี และการควบคุมทางด้านการบริหาร โดยมีการกำหนดผังองค์การที่ชัดเจน มีมาตรการในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยใช้หนังสือสั่งการเป็นระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน สามารถแบ่งหนังสือสั่งการออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ข้อบังคับ 2) คำสั่ง 3) ระเบียบ และ 4) บันทึกสั่งการหรือชี้แจง นอกจากนี้เหมือนแม่เมาะยังมีการฝึกอบรมพนักงานทั้งทางด้านความรู้ ความชำนาญ และจิตสำนึกต่อองค์กรตลอดเวลา มีการแบ่งแยกหน้าที่ กำหนดผู้ควบคุมงาน หมุนเวียนตำแหน่งหน้าที่ตามความเหมาะสม มีการกำหนดผังบัญชีในการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่มือ มีการป้องกันทรัพย์สินให้ปลอดภัย โดยการจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง พนักงานทุกคนต้องติดบัตรประจำตัวพนักงาน ทางด้านการดูแลสุขภาพมีการแต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบ และมีการตรวจนับพัสดุทุกปีโดยคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุ และคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและหาตัวผู้รับผิดชอบใช้พัสดุ ซึ่งมีบทลงโทษให้ชดเชยค่าเสียหาย ทางด้านการดูแลสุขภาพเงินสด จะแยกเงินสดระหว่าง เงินสดรับ และเงินสดจ่าย ออกจากกันเพื่อป้องกันการทุจริต และทุกสิ้นวันต้องทำการกระทบยอดเงินสด และนำเงินที่ได้สดรับนำฝากธนาคารทุกวัน มีการกำหนดแบบฟอร์มและเอกสารในการใช้งาน สำหรับแบบฟอร์มที่สำคัญๆ จะมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการเบิกจ่าย กำหนดเลขที่ เลขที่เล่ม เพื่อใช้ในการควบคุม มีการอนุมัติรายการก่อนบันทึกรายการ มีการนำระบบงบประมาณมาใช้ในการควบคุมการใช้จ่ายเงิน มีหน่วยงานตรวจสอบภายในจากสำนักงานใหญ่ คอยทำหน้าที่ในการตรวจสอบ และ ตรวจสอบทานข้อมูลเป็นประจำทุกปี

2) **การบันทึกบัญชี** การจัดเก็บข้อมูล และระบบทางเดินเอกสาร ทางด้านการบันทึกบัญชีและการจัดเก็บข้อมูล ปัจจุบันเหมือนแม่เมาะบันทึกบัญชีด้วยระบบ COMPUTER ภายได้โปรแกรม MINCOM ของประเทศออสเตรเลีย ในการบันทึกบัญชีต้นทุนจะบันทึกบัญชีโดยวิธีระบบต้นทุนตามกิจกรรม โดยอาศัยผังบัญชี และรหัสบัญชีในการบันทึกบัญชี ซึ่งแบ่งประเภทของรหัสบัญชีได้ 2 ประเภท คือ GENERAL LEDGER CODE ประกอบด้วยตัวเลข 4 ตัว และ COST CODE ประกอบด้วย ตัวเลขผสมตัวหนังสือ 11 ตัว จะทำการผ่านบัญชีเมื่อสิ้นวัน การจัดเก็บข้อมูลจะจัดเก็บข้อมูลลงม้วนเทป แยกเป็น รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดเก็บข้อมูล และดูแลสุขภาพม้วนเทป ทางด้านระบบทางเดินเอกสาร มีการจัดทำมาตรฐานงานของแต่ละงาน โดยแสดงถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน วิธีการทำงาน รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบในงานนั้นๆ

สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกัน และรักษาทรัพย์สินของกิจการจากการทุจริต และความผิดพลาด และเนื่องจากในปัจจุบันการแข่งขันทางด้านข้อมูลมีการแข่งขันกันค่อนข้างสูงมาก ดังนั้นการแสดงผลข้อมูลทางธุรกิจต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสของผู้บริหาร โดยข้อมูลนั้นต้องสามารถตรวจสอบได้ เพื่อก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือต่อนักลงทุน ผู้ถือหุ้น หน่วยราชการ และประชาชนทั่วไป เป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีระบบการกำกับดูแลที่ดี (GOOD GOVERNMENT)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University